

L'APUNT

Vivaldi en la mort de Lluís Calderer

David Castillo

Amb el *Concerto in D Minor* d'Antonio Vivaldi, que protagonitza les impactants escenes del film *Mamma Roma* de Pasolini, el Cineclub Manresa va acomiadar Lluís Calderer, un referent indiscutible de la poesia catalana des dels anys setanta. Impulsor de la revista *Faig* i mestre de mestres, Calderer s'ha acomiadat als 76 anys sense fer soroll, lluny dels focus mediàtics i de

la poesia de taverna en què s'ha convertit la nostra lírica. Calderer era un home que reflexionava sobre la poesia, i dins la poesia. Potser aquesta característica l'ha mantingut en la clandestinitat en una època dominada per l'espectacle: "Ritme dels camps en repòs o en semença / Veu de la terra que esdevé paraula / amb el respir ample i pausat del vent."



41è premi Carles Rahola

Una biografia de l'"insolent"

Xavier Febrés (Barcelona, 1949) és probablement una de les persones que més ha escrit sobre Josep Pla, sobre el seu món i sobre "les seves dones", encara que això darrer semblava una contradicció, un impossible, tenint en compte que als milers de pàgines de l'obra completa amb prou feines en parla de cap. Si havia de guanyar el Rahola d'assaig, dotat amb 6.000 euros, era gairebé imperiós que fos amb una nova aproximació al seu escriptor de capçalera, ara per endinsar-se en una biografia literària que té en compte des del primer llibre de Pla, *Coses vistes*, datat del 1925, fins a les darreres i enèsimes *Notes disperses*, algunes de pòstumes, esporgades, potinejades i, en efecte, disperses fins al desori,

segons ho valora Febrés. *Josep Pla o la vitalitat*, el sisè títol que dedica a l'autor d'*El quadern gris*, es presenta com un estudi que aborda "per primera vegada l'estil literari de Pla amb una visió global" per comprendre què va representar la seva "irrupció de cavall sicilià" en les lletres catalanes. Xavier Febrés té ofici com a periodista i com a atent llegidor de Pla, de manera que li ha sortit un assaig amè, sintètic i, per tant, amb el do de la brevetat, com la que va fer servir ahir per definir l'estil amb què es va presentar Pla davant el cànon fixat pel noucentisme amb un sol adjectiu: "Insolent." El jove

escriptor va desafiar, doncs, "la jerarquia cultural establerta, el corrent literari



té a veure amb una "tenacitat d'escriptura", aquella grafomania que a vegades enerva i que arriba a extrems vertiginosos: "Pla acaba deslliurant una obra oceànica, sense fer servir ni màquina d'escriure, ni telèfon, ni cotxe, avenços que al seu temps ja estaven perfectament implantats", va recordar Febrés. Entesa com una biografia de Pla a través dels seus llibres, hi falta, però, un text essencial: la correspondència eròtica que l'escriptor va mantenir amb Aurora, una passió senil que, d'acord amb Josep Martinell, hauria donat lloc al "llibre més important de Pla". Sense aquestes cartes, opina Febrés, "la biografia de l'home no seguirà sent incompleta". ■ E.V.

26è Cerverí

Estimar com Ginestà

El grup barceloní Ginestà, encapçalat pels germans Júlia i Pau Serrasolsas, va rebre el Cerverí per la seva cançó *Estimar-te com la terra*, gràcies als vots dels oients de Catalunya Ràdio, que la van triar entre les 8 cançons seleccionades prèviament pel jurat. "Fem cançons de tres tipus: d'amor, reivindicatives i abstractes o surrealistes. *Estimar-te com la terra* combina les tres coses", diu en Pau sobre el tema que obre el seu segon disc, *Ginestà* (Kasba), "una cançó sobre estimar la llengua, el país, les persones i tu mateix". ■ X.C.



35è premi Ramon Muntaner

Vides paral·leles

Sense codi de barres, la segona novel·la de l'escriptora i periodista Ruth Tormo Benavent (1974), veïna de Sant Feliu de Llobregat, va rebre el 35è premi Ramon Muntaner de literatura juvenil, dotat amb 6.000 euros, a més de la publicació de l'obra sota el segell Fanbooks.

Sense codi de barres és la història de dues vides paral·leles, dos joves de 14 anys que viuen a una gran distància geogràfica i social, però que, tot i així, tenen coses en comú: l'Amina treballa

cosint roba en un taller de Bangladesh i en Víktor estudia en un institut de l'àrea metropolitana de Barcelona.



Ella somia un futur millor per a la seva germana petita i decideix enviar un missatge de socors cosit en un dels pantalons que viatgen des de la seva fàbrica a occident, on el missatge arriba a les mans d'en Víktor. "És sobretot una història de superació i d'amistat", diu Tormo, però evidentment el seu llibre és també una denúncia de l'explotació infantil i del paper especialment complicat de la dona en alguns països asiàtics. ■ X. CASTILLÓN

20è premi Lletra

Joves i crítics

El 20è premi Lletra al millor projecte digital per a la lectura i la literatura catalana s'ha concedit *ex aequo* a *Lectures en ruta*, de Tramoia Produccions Culturals, i el *Podcast La Lectora*, una iniciativa de la revista digital de crítica literària *La Lectora*. Al premi coorganitzat amb el Projecte Lletra de la Universitat Oberta de Catalunya s'han presentat 15 candidatures, que havien de donar resposta al repte de com fer que la literatura catalana arribi a més lectors i lectors gràcies a formats digitals com ara l'au-

dio i el vídeo. *Lectures en ruta* es presenta com "una proposta d'immersió literària per a joves entre 18 i 25 anys, a través de diferents activitats, com ara tallers, trobades amb escriptors i editors, recitals de poesia, etc., que aquest any hem de fet de manera virtual".

Pel que fa a *La Lectora*, aquesta revista defensora de la crítica com "una part important del sistema literari", va posar en marxa un *podcast* amb el plantejament d'un programa sobre llibres independent i més proper als joves. ■ X.C.

prop

bra amb què ha estat premiada, aborda el desig i el dolor com "dos contraris que es complementen i que ajuden a viure més intensament". Ser humans significa estar-hi exposats, va advertir, perquè "tant l'absència com el plaer tenen el poder de fer-nos sentir més vius", però no com a mera intimitat, com a vivència personal, sinó per la seva capacitat d'aguditzar la consciència dels altres. En aquest sentit, va defensar la poesia com a mitjà per "ajudar a combatre la indiferència". ■ E.V.